

„Ilyen határozathoz a szegedi egyetem orvosi karának joga nem volt.“

Kizárólagos dolog, hogy a kultuszminiszter jóváhagyja a zsidó hallgatók kizárását a bonctani gyakorlatokról.

Budapest, október 21. (Saját tudósítónktól.) Részletesen beszámolt a Szeged tegnapi számában arról a most már országossá megnövekedett botrányról, amely a szegedi egyetem orvosi karán tört ki. A zsidó hallgatókat — mint ismeretes — az anatómiai gyakorlatokból kizárták és így a szegedi egyetemen még azok

sem tanulhatnak, akiknek pedig erre a numerus clausus jogot ad.

A Szeged budapesti munkatársa illetékes helyen érdeklődött, hogy mi a kultuszminisztérium álláspontja ebben az ügyben. Munkatársunkat a következőkben informálták:

— Ami a szegedi egyetem határozatának érdemi részét illeti, vagyis a zsidó hallgatóknak a gyakorlatokból való kizárását, erre nézve ki kell jelenteni, hogy a kultuszminisztérium sem a szegedi, sem más egyetem határozatát ebben a kérdésben meg nem kapta, lehet, hogy úgy történt a dolog, hogy a szegedi egyetem a kultuszminisztérium utólagos jóváhagyása reményében határozott. Azonban bármennyire tiszteli a minisztérium az egyetemek autonómiáját, ilyen határozathoz a karnak joga nem volt, épp ezért kizártnak tartjuk a kultuszminiszter hozzájárulását és nem valószínű, hogy a többi egyetemek a szegedi egyetem példáját követik.

Mit is mond a törvény?

Mint tegnap jelentettük, azon a hirdetőnyen, amelyet az anatómiai intézet kapujára függesztettek ki és amelyet dr. Davida Jenő irt alá, hivatkozás történt a zsidó hullák és zsidó egyetemi hallgatók ügyében egy törvénycikkre. A Szeged munkatársa a törvénycikk ügyében fellekereste dr. Pap Róbertet, a szegedi ügyvédi kamara alelnökét, aki a következő igen figyelemreméltó nyilatkozatot tette:

— A Szeged mai számában közölt orvoskari tanári hirdetőny szerint zsidó orvosanhallgatók csak az esetben vehetnek részt a bonctani gyakorlatokon, ha a zsidó hatóságok kimondják, hogy alávetik magukat az 1876. évi XIV. t.-c. 112. § rendelkezéseinek s a hozzátartozóik nélkül elhalt zsidók tetemeit az egyetem bonctani intézetének rendelkezésére bocsátják.

— A kérdésben rejlő napipolitika kikapcsolása mellett a figyelembejövőd jogi rész megvilágítása céljából szószerint idézem a hirdetőnyben hivatkozott törvényszakasz rendelkezését, amely ezt tartalmazza:

„Kórházakban és nyilvános gyógyintézetekben ápolt elhaltak hullái, ha azok közközlésen ápolattak, vagy ha hozzátartozóik nem ellenzik, tudományos bonctanvizsgálat alá vehetők.“

— Tudvalevő, hogy Szegeden a zsidó hitközség, vagy más zsidó intézmény által fenntartott kórház, vagy más nyilvános gyógyintézet nem létezik. „Zsidó hatóságok“ eszerint hullák fölött nem rendelkeznek. Az itteni kór-

házakban elhalt bármely vallásu ingyenes betegek, vagy más elhaltak, akiknek boncolását hozzátartozóik nem ellenzik, az egyetem tanulmányi céljaira rendelkezésre állanak s az illető kórház dolga, hogy ez meg is történjék.

— Ellenben nem nyilvános gyógyintézetekben, hanem család körében, vagy enélkül, de magánlakásban — bár hozzátartozók nélkül — elhunytak hulláinak beszolgáltatására sem magánosok, sem hatóságok kötelezve nincsenek és illetve a hitközségnek nem is áll módjában és jogában ilyenek hulláiról diszponálni, aminthogy ezeknek eltemetetéséről sem a hitközség gondoskodik.

— Ahhoz meg éppen nem nagy törvénytudás kell, hogy bármiként álljon is a hullaszolgáltatási kötelezettség kérdése, ha eleget tesz valamely zsidó hatóság, vagy más zsidó intézmény az idevonatkozó törvényes rendelkezéseknek, vagy azokat nem teljesíti, semmiképp sem törvényes, sőt a legnagyobb mértékben igazságtalan eljárás a retorzióknak az ugyls teljesen kívül álló ártatlanokkal szemben való gyakorlása.

— Elmúlt idők igazságszolgáltatásában szerepelt a tizedelés, amikor a bűnös kiderítlensége esetében ártatlan emberek ellen fordult a vak bosszu. Szomorú, hogy régen eltemetettnek hitt kísértetek hullái föltámadtak és éppen a tudományok fölszentelt csarnokaiban próbálnak elhelyezkedni.

„Önbiráskodási tanszéket állítottak fel a szegedi egyetem orvosi fakultásán.“

Biedl Samu a szegedi egyetemről — a hullahirdetőny után.

Szeged, október 21. (Saját tudósítónktól.) A szegedi zsidó hitközség kedden este jótékonycélu ünnepi közvacsorát rendezett a hitközség Margit-utcai palotájának dísztermében. A vacsorán dr. Biedl Samu, a szegedi zsidó hitközség elnöke figyelemreméltó beszédet tartott.

— Nincs mindig alkalmam arra — mondotta többek között —, hogy ilyen nagyszámu zsidó közönség előtt fejtsen ki álláspontomat. Amiről most kívánok beszélni, az nagyon is aktuális kérdés. A kultuszminiszter legutóbbi beszédével óhajtok részletesebben foglalkozni. Közönségem, hogy két zsidó főiskolai hallgató eltávolításáért a soproni főiskola halgatósága szembehelyezkedett a törvénnyel és a joggal, annak a főiskolának a halgatósága, amely két hónap előtt többek között az én cégemtől is támogatást kért. Hogy a soproni diákok szembehelyezkedtek a törvénnyel, ezt a kultuszminiszter is megállapította. Ha valaki Magyarországon vét a fennálló törvények ellen, annak lakolnia kell. A kultuszminiszter azonban nem ment ennyire, ő csak konstataulta a törvényteleniséget, de rögtön hozzátette, hogy azért nem tud haragudni a soproni diákokra. Felfogásom itt találkozik a kultuszminiszterével, én sem tudok haragudni az ifjúságra, mert az ifjúság minden szépért és jóért lelkesezik, hanem ezek olyan befolyások, amelyek alaptermészetüktől eltávolítják. Mivel az ördög száz százalékon alul nem alkuszik, a miniszteri beszédnek és a miniszteri beállításnak csak az lehet a célja, hogy a magyar zsidóságot egy öperettségére ugrassa be. Célja, hogy a magyar zsidóság segítségére legyen a

kormányának a numerus clausus című törvény megvédelmzésénél azokkal szemben, akik még ezt a törvényt is enyhének tartják. A mód elég szellemes, de a zsidóság még sem fog vállalkozni erre az operettszerepre.

— Hogy a cél csakugyan ez, azt a szegedi egyetem orvosi fakultása körül lejátszódott ismeretes események is igazolják. Tudomásom szerint a magyar egyetemeken eddig nem volt tanszéke az önbiráskodásnak. Most azonban, úgy látszik, hogy felállították ezt a tanszéket, még pedig a szegedi egyetem orvosi fakultásán. Mert, mi jögon tiltja ki az orvosi fakultás a zsidó hallgatókat a tanszabadság szentiségének arcuiverésével bármilyen óráról, ha nem az önbiráskodás jogán —, azért, mert egy egyesület nem hoz olyan határozatot, amilyen kíván tőle.

— A szegedi egyetem — úgy látszik — nem tudja, hogy Magyarországon törvényellenes cselekedetek orvoslására, vagy megtörtsdására van törvényes fórum. Ha a zsidó szentegylet renitenskedik, akkor a közigazgatási hatóságok kényszeríthetik a törvények betartására. Kijelentem, hogy az egyetem és a zsidó szentegylet között soha semmiféle kontroverzsa eddig nem volt, az egyetem orvosi kara sohasem követelt hullákat és a szentegylet sohasem tagadta meg az elhagyott hullák kiadását. A határozatnak tehát semmiféle konkrét alapja nincs, a célja tehát nem más, mint az, hogy a zsidókérdés nyugvóponttra sohasse jusson.

— A hajánál fogva előranciaált ügyből két kérdés kerül elő. Az egyik kérdés az, hogy mi szüksége van a szegedi zsidóságnak egy olyan egyetemre, amely a zsidó hallgatókat erőszakelt

ürügyek alapján az előadásokról kirugdalja. A szegedi egyetem jól tudhatja, hogy épületeiben a szegedi zsidóság milliói fekszenek, mert a házigazda város teherviselő polgárságának tekintélyes része kerül ki a zsidók soraiból. Az egyetem tehát súlyos vétséget követelt el a vendég-jogot sértette meg és a zsidóság jól meg fogja a jövőben gondolni, hogy hozzájáruljon-e az egyetem érdekében hozandó további dídotzatokhoz.

— A második reflexió pedig az, hogy nagyon unesztétikus látvány az, amikor egy olyan testület, amelynek az emberi élet istápolása a hivatása, hullákat követel a zsidókon. Kérdem, milyen lelkiállapotban fekszik be ezek után egy elhagyott zsidó beteg abba a klinikába, amelynek kapuján a hulláját követelik és kérdem, milyen lelkiállapotban fekszik be egy tehelősebb sorban levő zsidó beteg az egyetem körtermébe, amikor tudja, hogy a professzorok lelke telítve van a zsidók elleni gyűlölettel.

— Ha az egyetem nem fogja ezt a kérdést a törvények szerint megoldani, abban az esetben, mint a zsidó hitközség elnöke megfontolás tárgyává teszem egy olyan zsidó kórház létesítését (taps), amelyben nem reklamálhatnak elhagyott zsidó hullákat és megfontolás tárgyává teszem a módosabb zsidó betegek megnyugtatósa érdekében egy szanatórium létesítését is. Ha kényszerítenek, a sarkunkra fogunk állni. Rendelkeztünk elég jó orvosi karral, az utánuk következő orvosgenerációt pedig már a külföldön képezik. Ezt üzenem innen, a fehér asztal mellől a szegedi Ferenc József-tudományegyetem orvosi karának. (Hosszantartó taps és éljenzés.)

A szegedi husiparosok sérelmei.

Miért magasak a vágóhídi illetékek. — Háromszoros forgalmi adó is drágítja a húst.

Szeged, október 21. (Saját tudósítónktól.) A szegedi hus- és hentesiparosok testülete szombaton délelőtt monstre küldöttségileg keresi fel dr. Aigner Károly főispánt. A küldöttség vezetője fel fogja tártani a főispán előtt azokat a sérelmeket, amelyek komolyan veszélyeztetik a szegedi husiparosok egzisztenciáját és többé-kevésbé közös sérelme a magyar kisipar minden szakmájának. Arra fogja kérni a kormány szegedi exponensét, hogy keressen és találjon módot a sérelmek orvoslására.

A szegedi husiparosoknak az elmúlt évben volt már hasonló célú mozgalmuk, de akkor a kiindulási pont volt helytelen. Akciójuk akkor a város által fenntartott hatósági husüzem ellen irányult. Azóta belátták, hogy a hatósági husüzem nem jelent számukra semmivel sem nagyobb konkurrenciát, mint akármilyen más magánüzem. Most induló akciójuknak már az a kitűzött célja, hogy elhárítsák azokat az akadályokat, amelyek miatt eddig nem alakulhattak ki a normális hus- és állattárak, amelyek lényegesen alacsonyabbak a jelenlegi husáraknál.

Kívánságaikat és sérelmeiket memorandumba foglalták és a memorandumot a küldöttség szintén átnyújtja a főispánnak, valamint a polgármesternek is. A husiparosok memorandumja vázlatosan a következőket tartalmazza: Bevezetőül rámutat arra, hogy a szegedi hentesek, mészárosok és hizlalók a legsúlyosabban sújtott iparosai az országnak. Magyarországon, de különösen Szegeden a husfogyasztás ijeszítő módon csökken és így a husiparosok a forgalom csökkenése révén egyre szegényebbül és vértelenebbül tengődnek. A husfogyasztás csökkenésének bizonyítására közli a memorandum a szegedi közvágóhíd 1910., 1923. és 1924. évi forgalmáról szóló statisztikát, amely szerint a levágott állatok számaránya a következő:

Levágta	1910-ben	1923-ban	1924-ban
szarvasmarhát	8455	3726	2121
szopos borjut	7410	5585	4970
juhót	9660	4076	2659
bárányt	13616	2199	2411
sértést	24447	21845	11729

darabot.

A memorandum ezután sorra veszi a husiparosok orvoslásra váró sérelmeit. A legsúlyosabb és legaggasztóbb tünet a forgalmi adórendszer mai formája, amelynek megváltoztatása ügyében a minisztériumban január óta folynak a tárgyalások, azonban a husiparosok tudomása szerint a pénzügyminiszter ismét elejtette az osztrák rendszer bevezetését. A mostani rendszer értelmében forgalmi adót kell fizetni a szarvasmarha után a vétel alkalmával, a vágóhídon és a piacon a hus kimérésekor. Kéri a főispánt, hogy járjon el illetékes helyen a forgalmi adórendszer sürgős reformja érdekében. Hivatkoznak arra, hogy a magyarországi husárak messze fölülhadják a világparitást, aminek elsősorban a többször lerovandó forgalmi adó az oka.

A szegedi husiparosok másik súlyos sérelme